

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

PATIKSLINTAS PASIŪLYMAS KEISTI 2014–2020 M. EUROPOS SĄJUNGOS FONDU INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMĄ

2016 m. spalio 3 d.

Atsižvelgiant į Europos Komisijos 2016 m. rugpjūčio 26 d. rašte Nr. C(2016)5597 išdėstytas pastabas, teikiamas patikslintas pasiūlymas keisti 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą (toliau – veiksmų programa).

Patikslinto pasiūlymo pakeitimų esmė – veiksmų programos stebėsenos rodiklių patikslinimas, t. y. keičiami 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 4.1 investicinio prioriteto 4.1.1 konkretaus uždavinio „Padidinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą“ rodikliai „Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai“ ir „Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimas“.

<i>SaF bendrieji ir specialieji produkto rodikliai</i>							
Nr.	Rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Fondas	Regiono kategorija	Siektina reikšmė (2023)	Duomenų šaltinis	Atsiskaitymo dažnumas
1.	Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	SaF	–	700 316 467	Duomenys iš projektų	Kartą per metus
2.	Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimas	t CO ₂ ekvivalentu	SaF	–	600 000 400 000 430 000	Duomenys iš projektų	Kartą per metus
3.	Įsigyti nauji biokuro žaliavos mobilizavimo, biokuro gamybos bei transportavimo įrenginiai	Skaičius	SaF	–	60	Duomenys iš projektų	Kartą per metus

Gamybos pajėgumų rodikliai mažinami dėl kelių priežasčių: i) atsinaujinančių išteklių naudojimo srities rodiklių pokyčiai dėl Vilniaus kogeneracinės elektrinės pajėgumų sumažėjimo, perkeltant dalį investicijų (didelio efektyvumo atliekų deginimo jėgainės investicijas) į penktą prioritetą; ii) Vilniuje nerekonstruojami, naudojant ES fondus, esami kogeneraciniai šilumos ir elektros gamybos pajėgumai; iii) Vilniuje statomų naujų kogeneracijos įrenginių, gaminančių energiją iš AEI, galia optimizuota atsižvelgiant naudingosios šilumos paklausą. Sumažintų rodiklių bus siekiama šiomis veiklomis: i) AEI plėtra efektyviai šilumos ir elektros gamybai kogeneracinėje elektrinėje Vilniuje; ii) nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas (kituose Lietuvos miestuose); iii) esamų iškastinių kurą naudojančių katilinių modernizavimas ar naujų statyba, įrengiant naujus biokurą naudojančius katilus.

2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS (TOLIAU – VEIKSMŲ PROGRAMA) 4 PRIORITETAS „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ IR 5 PRIORITETAS „APLINKOSAUGA, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS NAUDOJIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS“

Pakeisti Veiksmų programos I skirsnio „Veiksmų programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyriaus „Tausiu išteklių naudojimu paremtas augimas“ antros pastraipos penktą sakinį jį išdėstant taip:

„Teikiant tiesioginę paramą **didelio naudingumo** kogeneracijos technologijų diegimui, numatoma **efektyviai naudojant biokurą** kelis kartus padidinti iš AEI generuojamos centralizuotėsai tiekiamos šilumos dalį ar padidinti verslo savo poreikiams generuojamos energijos kiekius; o investuojant į viešųjų ir gyvenamųjų pastatų energetinį efektyvumą tikimasi sutaupyti iki trečdaliao šilumos energijos.“

Pakeisti Veiksmų programos I skirsnio „Veiksmų programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyriaus „Tausiu išteklių naudojimu paremtas augimas“ ketvirtą pastraipą ją išdėstant taip:

„Augantis ekonominis aktyvumas neišvengiamai didina spaudimą gamtos ištekliams. Į tausų gamtos išteklių naudojimą investuojant pagal šeštą teminį tikslą bus siekiama smarkiai padidinti **atskirai surenkamų ir** rūšiuojamų, ~~ir~~ pakartotinai panaudojamų, **perdirbamų** komunalinių atliekų dalį, **sumažinti jų šalinimą sąvartynuose, panaudojant po apdoravimo likusias, netinkamas perdirbti ir energinę vertę turinčias atliekas energijai gauti. Taip pat bus siekiama padidinti** tinkamai išvalomų paviršinių nuotekų dalį, ~~taip pat padidinti~~ ir gyventojų dalį, kuriems teikiama nuotekų valymo paslauga bei viešai tiekiamas geriamasis vanduo. Nors Lietuvoje kraštovaizdžio būklė išlieka stabili, o gamtinių ekosistemų biologinės įvairovės būklė pastaraisiais metais lėtai gerėja, tačiau atskiri kraštovaizdžio ir gamtinių buveinių tipai patiria didelių permainų tiek dėl renatūralizacijos procesų, tiek dėl stichinės urbanizacijos: investuojant numatoma sumažinti intensyvios ūkinės veiklos padarytą žalą vertingiems ir vaizdingiems kraštovaizdžio kompleksams, atkurti pažeistas teritorijas, vykdyti aktyvesnę stebėseną ir poveikio vertinimą. Aplinkosauginio sąmoningumo skatinimas, lankytojų srautų sureguliuavimas ir tinkamos infrastruktūros sukūrimas saugomose teritorijose leis sumažinti rekreacinės veiklos neigiamą poveikį saugomoms teritorijoms ir čia saugomoms rūšims bei kartu tinkamai išnaudoti jų teikiamą potencialą. Investuojant į pasirinktų kultūros paveldo objektų išsaugojimą ir pritaikymą, bus siekiama skatinti aktyvų jo panaudojimą ekonominei (turizmas, verslumas), socialinei (švietimo ir mokymosi edukacinė bazė) ir kultūrinei veiklai.“

Pakeisti Veiksmų programos I skirsnio „Veiksmų programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyriaus „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 7 pastraipą ją išdėstant taip:

„4 teminiam tikslui numatoma apie ~~14,5~~ **13,5** proc. ES fondų lėšų (arba apie 14,8 proc. ERPF ir ~~22,2~~ **18,9** proc. SaF), kurios turėtų daugiausiai prisidės prie NRP siekio, kad iki 2020 m. iš AIE pagaminama energija sudarytų 23 proc. Be to, siekiama, kad 17 proc. padidėtų energijos vartojimo efektyvumas ir iki ne daugiau kaip + 15 proc. sumažėtų išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.“

Pakeisti Veiksmų programos I skirsnio „Veiksmų programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ skyrių „1.2. Finansinių asignavimų pagrindimas“ 9 pastraipą išdėstant taip:

„6 teminiam tikslui numatoma beveik ~~10,9~~ **11,9** proc. ES fondų lėšų (arba 5,4 proc. ERPF ir apie ~~26,3~~ **29,6** proc. SaF), kurios padės įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus atliekų ir vandens srityje, prisidės prie oro kokybės gerinimo ir biologinės įvairovės išsaugojimo, padės vystyti gamtos ir kultūros paveldo apsaugą, propagavimą ir vystymą bei apleistų teritorijų sutvarkymą.“

Pakeisti Veiksmų programos I skirsnio „Veiksmų programos indėlis į strategiją „Europa 2020“ 2 lentelės „Veiksmų programos investavimo strategijos apžvalga“ 4 ir 5 prioritetų eilutes jas išdėstant

taip:

Prioritetas	Teminis tikslas	Investicinis prioritetas	Konkretūs uždaviniai	Rezultato rodikliai	Fondas	Skiriama parama (eurais)	Visos skiriamos paramos dalis veiksmų programai
Energijos efektyvumo ir AIE gamybos ir naudojimo skatinimas	Perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas	AIE gamybos ir skirstymo skatinimas	Padidinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą	Atsinaujinančių išteklių energijos dalis galutiniame energijos balanse	ERPF, SaF	ERPF: 517.201.697	14,5 % 13,5 %
		Energijos vartojimo efektyvumo ir AIE vartojimo įmonėse skatinimas	Sumažinti energijos vartojimo intensyvumą pramonės įmonėse	Energijos suvartojimo intensyvumas pramonės įmonėse		SaF: 454.118.432	
		Energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus energijos valdymo ir AIE vartojimo viešosiose infrastruktūrose, įskaitant viešuosius pastatus ir gyvenamųjų namų sektorių, rėmimas	Sumažinti energijos suvartojimą viešojoje infrastruktūroje ir daugiabučiuose namuose	Sunaudotas galutinės energijos kiekis paslaugų ir namų ūkių sektoriuose		386.718.432	
			Padidinti energijos vartojimo efektyvumą šilumos tiekimo srityje ir namų ūkiuose	Transportavimo bei paskirstymo nuostoliai šilumos tinkluose Energijos suvartojimas namų ūkiuose (neprijungtuose prie centralizuotų šilumos tinklų)			
		Pažangiųjų žemos ir vidutinės įtampos paskirstymo sistemų diegimas ir plėtojimas	Išbandyti pažangiojo tinklo technologijų diegimo perspektyvas	Elektros energijos tiekimo kokybės pagerėjimas (SAIDI)			
		Anglies dioksido kiekio mažinimo strategijų įgyvendinimo visų rūšių, ypač miesto, teritorijose skatinimas, darnaus ir įvairių rūšių judumo miestuose skatinimas ir priemonių, skirtų poveikiui aplinkai sušvelninti, diegimas	Skatinti darnų judumą ir plėtoti aplinkai draugišką transportą, siekiant sumažinti anglies dioksido išmetimus	Anglies dioksido (išskyrus išsiskiriantį iš biomasės) kiekis, namų ūkių išmestas į atmosferą iš transporto veiklos			
				Viešuoju miesto transportu vežamų keleivių skaičius			

Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos	Prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas	Investicijų, susijusių su prisitaikymu prie klimato kaitos, įskaitant pagrįstas ekosisteminiu požiūriu, skatinimas	Sumažinti dėl klimato kaitos atsirandančius nuostolius	Neigiamų potvynių padarinių potenciali žala ekonominei veiklai	ERPF, SaF	ERPF: 193.677.709 SaF: 644.099.887 711.499.887 (iš jų pagal 5 teminį tikslą ERPF: 4.064.010 SaF: 104.842.447	12,5 % 13,5 %					
	Aplinkosauga ir išteklių naudojimo veiksmingumo skatinimas	Investicijos į atliekų sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus	Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį ir užtikrinti tinkamą radioaktyvių atliekų saugojimą	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis				Komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus, plastiko, metalo, stiklo atliekų dalis, paruošta pakartotinai naudoti ar perdirbti				
				Investicijos į vandens sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos acquis reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus					Pagerinti Baltijos jūros ir kitų paviršinių vandens telkinių būklę	Vidutinė bendro azoto koncentracija Lietuvos Baltijos jūros teritoriniuose vandenyse	Geros būklės paviršinių vandens telkinių dalis	
										Padidinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir sistemos efektyvumą	Vandens tiekimo paslaugų prieinamumas	Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas
											Kultūros ir gamtos paveldo apsauga, propagavimas ir vystymas	Padidinti kultūros ir gamtos paveldo aktualumą, lankomumą ir žinomumą, visuomenės informuotumą apie juos supančią aplinką
Biologinės įvairovės, dirvožemio apsauga ir	Pagerinti vietinės augalijos ir gyvūnijos rūšių, buveinių ir	Lietuvoje aptinkamų Europos Bendrijos	Turistų (užsienio ir vietos) kelionių skaičius prioritetiniuose turizmo plėtros regionuose									

		atkūrimas, ekosistemų paslaugų, įskaitant Natura 2000, ir žaliosios infrastruktūros skatinimas	kraštovaizdžio arealų būklę	svarbos buveinių tipų, kurių palanki apsaugos būklė, dalis			
		Miestų aplinkos gerinimo, miestų atkūrimo, apleistų pramoninių teritorijų (įskaitant pertvarkomas teritorijas) išvalymo ir atkūrimo, oro taršos bei triukšmo mažinimo priemonių skatinimas	Sumažinti miestuose kietųjų dalelių ore ir cheminių medžiagų grunte pavojaus sveikatai ir aplinkai taršos lygį	Dienų, kai buvo viršyta kietųjų dalelių (KD10) koncentracijos paros ribinė vertė, skaičius 5 didžiausiuose miestuose Ypatingai didelio pavojaus potencialūs taršos židiniai			

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 4.1 investicinio prioriteto 4.1.1 konkretaus uždavinio „Padidinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą“ aprašymą:

„Lietuvos tikslas iki 2020 m. padidinti AIE dalį bendrame galutiniame energijos suvartojimo balanse ~~ne mažiau kaip~~ **mažiausiai** iki 23 proc. **bei Europos Sąjungos tikslas - mažiausiai iki 27 proc. iki 2030 m.** (2012**2014** m. ji sudarė ~~21,72~~**23,86** proc.). Taip pat padidinti AIE dalį centralizuotai tiekiamos šilumos kuro balanse ne mažiau kaip iki 60 procentų (šiuo metu ~~2014 m. yra~~ **buvo** apie ~~26~~**46** proc.), iš AEI pagamintos elektros energijos dalį ne mažiau kaip iki 20 procentų (šiuo metu ~~yra~~**2014 m. buvo** ~~10,9~~**13,7** proc.).

Lietuvoje centralizuotai apšildoma apie 65 proc. viso miestuose esamo gyvenamojo ploto. Šiuo metu Lietuvos centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje **brangesnės gamtinės dujos** vis dar ~~pagrindinis sudaro ženkliai dalį bendrame kuro balanse~~ kuras yra brangios gamtinės dujos (2014 m. apie ~~68~~**47** proc. nuo bendro šilumos kuro balanso). Siekiant mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką centralizuotos šilumos tiekimą vartotojams, būtina brangias importuojamas dujas pakeisti vietiniu, pigesniu biokuru, kuris šiuo metu Lietuvoje turi didžiausią potencialą. Todėl investicijos į energijos gamybos įrenginių pervedimą į biokurą yra efektyviausias būdas Lietuvai pasiekti užsibrėžtus tikslus.

Lietuva siekia **padidinti šalies energetinį saugumą, sumažinti energetinį skurdą šalyje, padėti tolygiai vystyti šalies regionams bei pagerinti importo–eksporto balansą**, optimaliaia ~~iaus~~ **naudojant biokurą panaudojimo**, intensyviau išnaudojant kogeneracinių ~~įrenginių~~ **įrenginių** (bendro proceso metu gaminančių ir šilumą, ir elektrą) jėgainių, atitinkančių Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, teikiamus pranašumus.

~~2014–2020 m. programavimo laikotarpiu didesnis biokuro panaudojimas energijos gamybai, iš esmės, padidins šalies energetinę nepriklausomybę, sumažins energetinį skurdą šalyje, padės tolygiai vystyti šalies regionams bei pagerins importo–eksporto balansą.“~~

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 4.1 investicinio prioriteto 4.1.1 konkretaus uždavinio „Padidinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą“ skyrių „Didelės apimties projektai“ ir jį išdėstyti taip:

~~„1. Vilniaus miesto centralizuoto šilumos gamybos ūkio modernizavimas, įrengiant/modernizuojant vietinius ir AIE naudojančias kogeneracines elektrines;~~

2. Kauno miesto centralizuoto šilumos gamybos ūkio modernizavimas, įrengiant/modernizuojant vietinius ir AIE naudojančias kogeneracines elektrines.

Vilniuje ir Kaune yra suvartojama beveik 50 proc. visos centralizuotai pateiktos vartotojams šilumos. Tačiau šiuose didžiuosiuose miestuose AIE dalis šilumos kuro balanse yra itin nedidelė (Vilniuje ši dalis sudaro 14 proc., Kaune – vos 4 proc.). Didžiąją dalį balanso sudaro daugiau nei du su puse karto brangesnės už vietinį biokurą importuojamos gamtinės dujos. Dėl šios priežasties šiuo metu Vilniuje ir Kaune šilumos kainos yra vienos iš didesnių Lietuvoje.

Tik užtikrinus šiuose didžiuosiuose miestuose konversiją į biokurą, būtų pasiekti užsibrėžti nacionaliniai AIE tikslai. Įgyvendinus šiuos didelės apimties projektus, būtų ne tik prisidėta prie darnios centralizuotai tiekiamos šilumos sektoriaus plėtros, bet ir šilumos kainų bei socialinės atskirties mažinimo.

Didelio naudingumo kogeneracijos pajėgumų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, sukūrimas Vilniaus mieste.

Vilniuje suvartojama apie trečdalį visos Lietuvoje centralizuotai tiekiamos šilumos. Didžiąją dalį kuro balanso Vilniaus mieste sudaro brangesnės už vietinį biokurą importuojamos gamtinės dujos. AEI dalis kuro balanse yra nepakankama, o daugiausia naudojančių įrenginių yra skirti gaminti tik šilumą. Todėl užtikrinus naujų didelio naudingumo kogeneracijos įrenginių, naudojančių biokurą, veikimą Vilniaus mieste bus padidintas didžiausias Lietuvoje centralizuoto šilumos tiekimo sistemos efektyvumas. Įgyvendinus šį didelės apimties projektą, kuris atitinka aplinkos apsaugos teisės aktus, būtų ne tik prisidėta prie darnios AIE sektoriaus plėtros, bet ir socialinės atskirties mažinimo bei energetinės nepriklausomybės didinimo.“

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 4.1 investicinio prioriteto 4.1.1 konkretaus uždavinio „Padidinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą“ lentelę „SaF bendrieji ir specialieji produkto rodikliai“ ją išdėstant taip:

SaF bendrieji ir specialieji produkto rodikliai							
Nr.	Rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Fondas	Regiono kategorija	Siektina reikšmė (2023)	Duomenų šaltinis	Atsiskaitymo dažnumas
1.	Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	SaF	–	700 316 467	Duomenys iš projektų	Kartą per metus
2.	Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimas	t CO ₂ ekvivalentu	SaF	–	600 000 400 000 430 000	Duomenys iš projektų	Kartą per metus
3.	Įsigyti nauji biokuro žaliavos mobilizavimo, biokuro gamybos bei transportavimo įrenginiai	Skaičius	SaF	–	60	Duomenys iš projektų	Kartą per metus

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas“ ją išdėstant taip:

Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas								
Rodiklio rūšis (įgyvendinimo žingsniai, finansinis, produkto ir rezultato rodiklis)	Rodiklio apibrėžimas arba įgyvendinimo žingsnis	Matavimo vienetas	Fondas	Regiono kategorija	Tarpinė reikšmė (2018)	Siektina reikšmė (2023)	Duomenų šaltinis	Rodiklių tinkamumo pagrindimas
Finansinis rodiklis	Bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma, pripažinta tinkama deklaruoti EK	Eurai	ERPF	Mažiau išsivystęs	157 977 851	608 472 585	Duomenys iš projektų	Privalomas rodiklis, kuris atspindi finansinę prioriteto įgyvendinimo pažangą.
Produkto rodiklis	Namų ūkių, priskirtų geresnei	Namų ūkiai	ERPF	Mažiau išsivystęs	0	30 000	Duomenys iš projektų	Rodiklis atspindi prioriteto įgyvendinimo

	energijos vartojimo efektyvumo klasei, skaičius							eigą, nes jo pasiekimui skirta 54 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų ERPF lėšų.
Įgyvendinimo žingsnis	Paskolų ar garantijų, suteiktų daugiabučio namo atnaujinimui, skaičius	Skaičius	ERPF	Mažiau išsivystęs	450	-	Duomenys iš projektų	Įgyvendinimo žingsnis pasirinktas, nes iki 2018 m. pabaigos nebus nustatyta namų ūkių, priskiriamų geresnei energijos vartojimo efektyvumo klasei. Paskolų ar garantijų, suteiktų daugiabučio namo atnaujinimui, skaičius rodytų, ar intervencijos įgyvendinamos numatyta apimtimi.
Finansinis rodiklis	Bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma pripažinta tinkama deklaruoti EK	Eurai	SaF	-	113 483 597 95 807 936	534 256 979 454 962 861	Duomenys iš projektų	Privalomas rodiklis, kuris atspindi finansinę prioriteto įgyvendinimo pažangą.
Produkto rodiklis	Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai	MW	SaF	-	0	700 316 467	Duomenys iš projektų	Rodiklis atspindi prioriteto įgyvendinimo eigą, nes jo pasiekimui skirta 7050 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų SaF lėšų.
Įgyvendinimo žingsnis	Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai“ reikšmė	Skaičius	SaF	-	200	-	Duomenys iš projektų	Įgyvendinimo žingsnis pasirinktas, nes iki 2018 m. pabaigos nebus baigtų projektų: rodiklio bus siekiama įgyvendinant, iš esmės, žviena didelės apimties projektus, kuries bus įgyvendinami paėiliui ir nebus baigtas iki 2018 m. Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio reikšmė rodytų, ar projektais bus įgyvendintias numatyta apimtimi.
Produkto rodiklis	Modernizuoti centralizuoto šilumos tiekimo tinklai	km	SaF	-	150	600	Duomenys iš projektų	Rodiklis atspindi prioriteto įgyvendinimo eigą, nes jo pasiekimui skirta 31 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų SaF lėšų.

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes, jas išdėstant taip:

<i>Intervencinių veiksmų sritis</i>			
Fondas	Kodas	Pavadinimas	Finansinė proporcija (eurais)
SaF	011	Atsinaujinančioji energija: biomasės	319 731 410 252.331.410
<i>Finansavimo forma</i>			
Fondas	Kodas	Pavadinimas	Finansinė proporcija (eurais)
SaF	001	Negražinamoji subsidija	425 156 430 357 756 430
<i>Teritorijų tipas</i>			
Fondas	Kodas	Pavadinimas	Finansinė proporcija (eurais)
SaF	001	Didelės miesto teritorijos (tankiai apgyvendintos, > 50 000 gyventojų)	454 118 432 386 718 432
<i>Teritorinės paramos paskirstymo priemonės</i>			
Fondas	Kodas	Pavadinimas	Finansinė proporcija (eurais)
SaF	007	Netaikoma	425 156 430 357 756 430
<p><i>Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.2 investicinio prioriteto 5.2.1 konkrečaus uždavinio „Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį ir užtikrinti tinkamą radioaktyvių atliekų saugojimą“ aprašymą taip:</i></p> <p>„Komunalinės atliekos sudaro apie 25 proc. visų Lietuvoje susidarančių atliekų. Didžiąją dalį surinktų komunalinių atliekų sudaro mišrios komunalinės atliekos. 2011 m. atskirai buvo surinkta apie 123 tūkst. tonų komunalinių pakuočių atliekų ir apie 274 tūkst. tonų kitų komunalinių atliekų, o mišrių komunalinių atliekų – apie 0,97 mln. tonų. Didžioji dalis surinktų komunalinių atliekų vis dar yra šalinamos sąvartyne. 2009 m. buvo pašalinta daugiau kaip 90 proc. susidariusių komunalinių atliekų, o 2011 m. – apie 75 proc. Valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2011 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudota apie 23 proc. komunalinių atliekų, įvertinus perdirbimą bei apdorojimą ir užsienio valstybėse. 2014 m. duomenimis Lietuvoje buvo surinkta 1,27 mln. t komunalinių atliekų (iš jų mišrių komunalinių atliekų – 0,92 mln. t), perdirbta – 21 proc., kompostuota – 9 proc., sudeginta – 9 proc., laikinai saugoma – 2 proc., pašalinta – 59 proc. Prognozuojama, kad 2020 m. bus surenkama 1,4 mln. t komunalinių atliekų, o po apdorojimo mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose susidarys apie 540 tūkst. t/metus po rūšiavimo likusių, perdirbti ir pakartotinai naudoti netinkamų, bet energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų, kurios turėtų būti panaudojamos energijai gauti. Klaipėdos termofikacinėje jėgainėje gali būti panaudota iki 180 tūkst. t/metus komunalinių ir pramoninių atliekų, todėl planuojama sukurti 160 tūkst. t/metus komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumus Vilniaus mieste.</p> <p>Vertinant atliekų susidarymą, tvarkymo būklę ir atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą, trūksta patikimų valstybinės atliekų apskaitos, gaminių ir pakuočių tiekimo į rinką duomenų, reguliarios ir sisteminės jų analizės, ypač vertinant komunalinių atliekų susidarymą ir tvarkymą. Vis dar nėra sukurtos vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistemos.</p> <p>Siekiant sumažinti atliekų šalinimą sąvartynuose įgyvendinant atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumą, būtina užtikrinti sukurtos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos efektyvų veikimą, plėtojant atskirą atliekų (žaliųjų, maisto/virtuvės, antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių) rūšiuojamąjį surinkimą, atliekų paruošimą perdirbimui, perdirbimo (kompostavimo) bei energijos atgavimo pajėgumus, ypatingą dėmesį skiriant atliekų pakartotiniam naudojimui ir atliekų prevencijai. Taip pat turi būti sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir panaudoti ne mažiau kaip 55–80 proc. pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektą vidaus rinkai pakuočių kiekį, sukurti vieningą gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistemą. Prie šių tikslų siekimo taip pat prisidės taikomi šie nauji atliekų tvarkymo ekonominiai instrumentai: nuo 2016 metų įvedamas mokeskis už sąvartynuose šalinamas atliekas (vėliau nuosekliai didinamas), įvertinamas mokesčio už atliekų apdorojimą mechaninio</p>			

biologinio apdorojimo įrenginiuose ir mokesčio už atliekų panaudojimą energijai gauti įvedimo tikslingumas, planuojamas taikyti diferencijuotas komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimas bei įvedama užstato sistema vienkartinėi gėrimų pakuotei. Ne mažiau svarbu didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje.

Investicijomis **prioriteto tvarka** bus išplėtos atliekų rūšiavimo ir rūšiuojamojo surinkimo sistemos, – užtikrinta visuotinė atliekų surinkimo paslauga, ir sukurti pajėgumai komunalinių atliekų paruošimui perdirbti ar kitaip naudoti, **panaudojimui energijai gauti**. Projektais siekiama įgyvendinti Valstybinėje atliekų prevencijos programoje, Valstybiniame atliekų tvarkymo plane ir regioniniuose planuose išskeltus tikslus, uždavinius ir priemones.

Lietuva taip pat susiduria su problema dėl radioaktyvių atliekų tvarkymo, t.y. visos Lietuvos pramonės, medicinos įstaigų ir mokslo tyrimų centrų radioaktyviosios atliekos buvo laikomos Maišiagalos saugykloje eksploatavimo metu (1963–1988 m.). Atliktas išsamus saugos vertinimas nustatė, kad yra potenciali grėsmė pakenkti Bartkuškio telmologinio draustinio ekosistemai. Būtina išvalyti teritoriją ir radioaktyviausias atliekas išvežti į naujai statomas Ignalinos AE saugyklas. Taip būtų įvykdyti aplinkos *acquis* reikalavimai, t.y. pašalinta galimai potencialių pavojingų medžiagų tarša Bartkuškio telmologiniame draustinyje.“

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.2 investicinio prioriteto 5.2.1 konkretaus tikslo lentelę „SaF specialieji programos rezultato rodikliai“ ją išdėstant taip:

SaF specialieji programos rezultato rodikliai

Nr.	Rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Regiono kategorija	Pradinė reikšmė	Pradinės reikšmės metai	Siektina reikšmė (2023)	Duomenų šaltinis	Atsiskaitymo dažnumas
1.	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis	Proc.	-	78	2011	35-30	Eurostatas	Kartą per metus
2.	Komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus, plastiko, metalo, stiklo atliekų dalis, paruošta pakartotinai naudoti ar perdirbti	Proc.	-	17	2010	50	Aplinkos apsaugos agentūra	Kartą per metus

Papildyti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.2 investicinio prioriteto skyriaus „Investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklos“ antrą punktą taip:

„Taip pat numatoma sukurti po rūšiavimo likusių, netinkamų perdirbti, energinę vertę turinčių komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumus.“

Papildyti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.2 investicinio prioriteto lentelę „SaF bendrieji ir specialieji programos produkto rodikliai“ ketvirtą eilutę:

SaF bendrieji ir specialieji programos produkto rodikliai

Nr.	Rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Fondas	Regiono kategorija	Siektina reikšmė (2023)	Duomenų šaltinis	Atsiskaitymo dažnumas
4.	Sukurti komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai	Tonos per metus	SaF	-	160 000	Duomenys iš projektų	Kartą per metus

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.2 investicinio prioriteto lentelę „Didelės apimties projektai“ ją išdėstant taip:

„Pagal šį veiksmų programos prioritetą didelės apimties projektų vykdyti nenumatoma.“

Komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumų sukūrimas Vilniaus mieste.

Didelės apimties projektas Vilniuje padidins išteklių naudojimo efektyvumą, nes po apdorojimo likusios, perdirbti netinkamos, energetinę vertę turinčios komunalinės atliekos bus panaudotos energijai gauti šilumą ir elektrą gaminančiame kogeneracijos įrenginyje. Projekto įgyvendinimas sumažins komunalinių atliekų šalinimą sąvartynuose, taip užtikrinant atliekų tvarkymo sistemų efektyvumą ir 2007–2013 metų programavimo laikotarpio investicijų į atliekų tvarkymo sektorių tęstinumą.“

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ lentelę „Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas“ į ją išdėstant taip:

Prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas

Rodiklio rūšis (įgyvendinimo žingsniai, finansinis, produkto ir rezultato rodiklis)	Rodiklio apibrėžimas arba įgyvendinimo žingsnis	Matavimo vienetas	Fondas	Regiono kategorija	Tarpinė reikšmė (2018)	Siektina reikšmė (2023)	Duomenų šaltinis	Rodiklių tinkamumo pagrindimas
Finansinis rodiklis	Bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma, pripažinta tinkama deklaruoti EK	Eurai	ERPF	Mažiau išsivystęs	45 324 611	227 856 129	Duomenys iš projektų	Privalomas rodiklis, kuris atspindi finansinę prioriteto įgyvendinimo pažangą.
Produkto rodiklis	Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos	Skaičius	ERPF	Mažiau išsivystęs	0	65	Duomenys iš projektų	Rodiklis atspindi prioriteto įgyvendinimo eigą, nes jo pasiekimui skirta 66 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų ERPF lėšų.
Įgyvendinimo žingsnis	Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos“ reikšmė	Skaičius	ERPF	Mažiau išsivystęs	20	-	Duomenys iš projektų	Įgyvendinimo žingsnis pasirinktas, nes iki 2018 m. pabaigos nebus baigtų projektų, atsižvelgiant į tokių projektų įgyvendinimo trukmę ir vėlesnę jų įgyvendinimo pradžią, kuri yra numatoma dėl poreikio atlikti parengiamuosius paveldo objektų ir teritorijų tvarkymo darbus bei atsižvelgiant į nacionalinėse programose numatytus paveldo objektų tvarkymo etapus. Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio reikšmė rodys, ar projektai bus įgyvendinti numatyta apimtimi.
Finansinis rodiklis	Bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma, pripažinta tinkama deklaruoti EK	Eurai	SaF	–	186.713.19 + 206 251 262	757.764.573 837 058 691	Duomenys iš projektų	Privalomas rodiklis, kuris atspindi finansinę prioriteto įgyvendinimo pažangą.
Produkto rodiklis	Papildomi gyventojai,	Asmenys	SaF	–	0	60 000	Duomenys iš projektų	Rodiklis atspindi prioriteto

	kuriems teikiamos pagerintos vandens tiekimo paslaugos							įgyvendinimo eiga, nes jo pasiekimui skirta 16 14 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų SaF lėšų.
Įgyvendinimo žingsnis	Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos vandens tiekimo paslaugos“ reikšmė	Asmenys	SaF	–	40 000	-	Duomenys iš projektų	Įgyvendinimo žingsnis pasirinktas, atsižvelgiant į produkto rodiklio skaičiavimo metodiką, pagal kurią pasiekimai skaičiuojami praėjus tam tikram laikui po projektų užbaigimo. Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio reikšmė rodytų, ar projektai bus įgyvendinti numatyta apimtimi.
Produkto rodiklis	Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos	Gyventojų ekvivalen-tas	SaF	–	0	60 000	Duomenys iš projektų	Rodiklis atspindi prioriteto įgyvendinimo eiga, nes jo pasiekimui skirta 20 18 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų SaF lėšų.
Įgyvendinimo žingsnis	Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Papildomi gyventojai, kuriems teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos“ reikšmė	Gyventojų ekvivalen-tas	SaF	–	40 000	-	Duomenys iš projektų	Įgyvendinimo žingsnis pasirinktas, atsižvelgiant į produkto rodiklio skaičiavimo metodiką, pagal kurią pasiekimai skaičiuojami praėjus tam tikram laikui po projektų užbaigimo. Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio reikšmė rodytų, ar projektai įgyvendinami numatyta apimtimi.
Produkto rodiklis	Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis	Km	SaF	–	0	680	Duomenys iš projektų	Rodiklis atspindi prioriteto įgyvendinimo eiga, nes jo pasiekimui skirta 12 11 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų SaF lėšų.
Įgyvendinimo žingsnis	Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis“ reikšmė	Km	SaF	–	400	-	Duomenys iš projektų	Įgyvendinimo žingsnis pasirinktas, atsižvelgiant į ilgesnę projektų įgyvendinimo trukmę ir vėlesnę jų įgyvendinimo pradžią, kuri yra numatoma dėl poreikio atlikti parengiamuosius darbus. Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio reikšmė rodytų, ar projektai įgyvendinami numatyta apimtimi.
Produkto	Sukurti/	Tonos per	SaF	–	75 000	150 000	Duomenys	Rodiklis atspindi

rodiklis	pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai	metus					iš projektų	prioriteto įgyvendinimo eiga, nes jo pasiekimui skirta 9 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų SaF lėšų.
Produkto rodiklis	Sukurti komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai	Tonos per metus	SaF	-	-	160 000	Duomenys iš projektų	Rodiklis atspindi prioriteto įgyvendinimo eiga, nes jo pasiekimui skirta 9 proc. šio prioriteto įgyvendinimui skirtų SaF lėšų.
Įgyvendinimo žingsnis	Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Sukurti komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai“ reikšmė	Tonos per metus	SaF		160 000	-	Duomenys iš projektų	Įgyvendinimo žingsnis pasirinktas, atsižvelgiant į ilgesnę projektų įgyvendinimo trukmę ir vėlesnę jų įgyvendinimo pradžią, kuri yra numatoma dėl poreikio atlikti parengiamuosius darbus. Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio reikšmė rodys, ar projektai įgyvendinami numatyta apimtimi.

Pakeisti Veiksmų programos II skirsnio „Prioritetų aprašymas“ 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5 lentelės „Numatomas išlaidų pasiskirstymas pagal kategorijas“ eilutes, jas išdėstant taip:

<i>Intervencinių veiksmų sritis</i>			
Fondas	Kodas	Pavadinimas	Finansinė proporcija (eurais)
SaF	018	Buitinių atliekų tvarkymas (įskaitant mechaninio ir biologinio apdorojimo, terminio apdorojimo, deginimo ir sąvartynų priemones)	67 400 000
<i>Finansavimo forma</i>			
Fondas	Kodas	Pavadinimas	Finansinė proporcija (eurais)
SaF	001	Negrąžinamoji subsidija	629 618 886 697 018 886
<i>Teritorijų tipas</i>			
Fondas	Kodas	Pavadinimas	Finansinė proporcija (eurais)
SaF	001	Didelės miesto teritorijos (tankiai apgyvendintos, > 50 000 gyventojų)	399 370 971 466 770 971
<i>Teritorinės paramos paskirstymo priemonės</i>			
Fondas	Kodas	Pavadinimas	Finansinė proporcija (eurais)
SaF	002	Kiti integraciniai tvarios miestų plėtros metodai	544 905 031 612 305 031

Pakeisti Veiksmų programos 4 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas (eurais)“ ir išdėstyti 4 ir 5 prioriteto eilutes taip:

Prioritetas	Fondas	Pagrindas apskaičiuojant Bendrijos finansavimą (visos arba viešosios finansavimo reikalavimus atitinkančios išlaidos)	Bendrijos finansavimas	Nacionalinis finansavimas	Nacionalinio finansavimo paskirstymas		Visas finansavimas	Bendrojo finansavimo dalis %	EIB įnašas	Pagrindiniai asignavimai (finansavimas be rezervo)		Veiklos rezervas		Veiklos rezervo dalis %
			(a)	(b) = (c) + (d)	Nacionalinis viešasis finansavimas	Nacionalinis privatus finansavimas	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e)		Bendrijos finansavimas	Nacionalinis finansavimas	Bendrijos finansavimas	Nacionalinis finansavimas	(l) = (j)/(a) * 100
					(c)	(d)				(h)=(a)-(j)	(i) = (b) – (k)	(j)	(k)= (b) * ((j)/(a))	
4. Energijos efektyvumo ir AIE gamybos ir naudojimo skatinimas	ERPF	Bendros tinkamos išlaidos	517.201.697	91.270.888	7.666.412	83.604.476	608.472.585	85,00	-	486.169.595	85.794.634,69	31.032.102	5.476.253,31	6,00
	SaF	Bendros tinkamos išlaidos	454.118.432 386.718.432	80.138.547 68.244.430	1.411.723	78.726.824 66.832.707	534.256.979 454.962.862	85,00	-	424.126.038 361.177.492	74.845.771,58 63.737.205	29.992.394 25.540.940	5.292.775,42 4.507.225	6,60
5. Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos	ERPF	Bendros tinkamos išlaidos	193.677.709	34.178.420	32.645.770	1.532.650	227.856.129	85,00	-	182.057.047	32.127.714,90	11.620.662	2.050.705,10	6,00
	SaF	Bendros tinkamos išlaidos	644.099.887 711.499.887	113.664.686 125.558.804	36.947.414	76.717.272 88.611.390	757.764.573 837.058.691	85,00	-	601.560.108 664.508.654	106.157.666,17 117.266.233	42.539.779 46.991.233	7.507.019,83 8.292.571	6,60

Pakeisti Veiksmų programos 6 lentelę „Veiksmų programos finansavimo planas pagal prioritetus, (eurais)“ ir ją išdėstyti taip:

Prioritetas	Fondas	Regiono kategorija	Teminis tikslas	Bendrijos finansavimas	Nacionalinis finansavimas	Visas finansavimas
5. Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos	ERPF	Mažiau išsivystęs	5. Prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas	4.064.010	717.178	4.781.188
	SaF			104.842.447	18.501.608	123.344.055
	ERPF		6. Aplinkosauga ir išteklių naudojimo veiksmingumo skatinimas	189.613.699	33.461.242	223.074.941
	SaF			539.257.440 606.657.440	95.163.078 107.057.196	634.420.518 713.714.636
Viso			837.777.596 905.177.596	147.843.106 159.737.224	985.620.702 1.064.914.820	

Pakeisti Veiksmų programos 7 lentelę „Planuojama suma klimato kaitos tikslams, (eurais)“ ir ją išdėstyti taip:

Prioritetas	Planuojama suma klimato kaitos tikslams, eurai	Dalis nuo visos veiksmų programai skirtos sumos, proc.
3. Smulkiųjų ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas	72.984.244,40	1,09
4. Energijos efektyvumo ir AIE gamybos ir naudojimo skatinimas	924.401.686 857.001.686	13,78 12,77
5. Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos	195.149.284,60	2,91
6. Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra	212.849.214	3,17
Iš viso	1.405.384.429 1.337.984.429	20,95 19,94

Pakeisti Veiksmų programos priedą Nr. 3 „DIDELĖS APIMTIES PROJEKTŲ SĄRAŠAS“ ir jį išdėstyti taip:

Pavadinimas	Planuojama didelės apimties projekto paraiškos Komisijai notifikuoti / pateikimo data (metai, ketvirtis)	Planuojama įgyvendinimo pradžios data (metai, ketvirtis)	Planuojama įgyvendinimo pabaigos data (metai, ketvirtis)	Investicinis prioritetasis	Prioritetas
Vilniaus miesto centralizuoto šilumos gamybos ūkio modernizavimas, įrengiant/modernizuojant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias kogeneracines elektrines	2015 m. III ketv.	2016 II ketv.	2020 m. I ketv.	Atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos ir skirstymo skatinimas	Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių gamybos ir naudojimo skatinimas
Kauno miesto centralizuoto šilumos gamybos ūkio modernizavimas, įrengiant/modernizuojant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias kogeneracines elektrines	2015 m. III ketv.	2016 m. II ketv.	2020 m. I ketv.		
Didelio naudingumo kogeneracijos pajėgumų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, sukūrimas Vilniaus mieste	2016 m. IV ketv.	2016 m. IV ketv.	2020 m. IV ketv.		

Pavadinimas	Planuojama didelės apimties projekto paraiškoms Komisijai notifikuoti / pateikimo data (metai, ketvirtis)	Planuojama įgyvendinimo pradžios data (metai, ketvirtis)	Planuojama įgyvendinimo pabaigos data (metai, ketvirtis)	Investicinis prioritetas	Prioritetas
Komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumų sukūrimas Vilniaus mieste	2016 m. IV ketv.	2016 m. IV ketv.	2020 m. IV ketv.	Investicijos į atliekų sektorių, siekiant įvykdyti ES aplinkos <i>acquis</i> reikalavimus ir patenkinti valstybių narių nustatytus poreikius, viršijančius tuos reikalavimus	Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos
Vilniaus vakarinio aplinkkelio tiesimo III etapas	2015 m. I ketv.	2015 m. IV ketv.	2018 m. II ketv.	Daugiarūšės bendros Europos transporto erdvės rėmimas investuojant į transeuropinį transporto tinklą (TEN-T)	Tvaraus transporto, pagrindinių tinklų infrastruktūros skatinimas
Magistralinio dujotiekio Klaipėda -Kuršėnai antros gijos statyba (magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kiemėnai pajėgumų didinimas)*	2014 m. III ketv.	2014 m. III ketv.	2015 m. III ketv.	Energijos vartojimo efektyvumo ir tiekimo patikimumo plėtojant pažangiąsias energijos paskirstymo, saugojimo ir perdavimo sistemas gerinimas ir paskirstytos atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos diegimas	

* Projektai kol kas numatomi įgyvendinti EITP lėšomis, tačiau pasikeitus aplinkybėms gali būti priimtas sprendimas įgyvendinti 2014–2020 m. veiksmų programos - ES struktūrinės paramos lėšomis.

TEISINIS PAGRINDAS

2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendrosios nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013, L 347, p. 320) 16, 30 ir 96 straipsniai

PAKEITIMO PAGRINDIMAS:

1. Siūlomo pakeitimo priežastys ir svarba

Pakeitimu siekiama integruoti ir kompleksiskai pagal du teminius tikslus įgyvendinti didelės apimties projektus Vilniuje. Pagal ketvirtą teminį tikslą „Perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas“ numatyti du didelės apimties projektai keičiami paliekant didelės apimties projektą „Didelio naudingumo kogeneracijos pajėgumų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, sukūrimas Vilniaus mieste“ ketvirtame teminiame tikslu, o šeštame teminiame tikslu „Aplinkos išsaugojimas bei apsauga ir išteklių veiksmingumo skatinimas“ numatomas didelės apimties projektas „Komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumų sukūrimas Vilniaus mieste“. Projektui įgyvendinti, lėšos perkeliama iš ketvirto teminio tikslo.

Ilgalaikis strateginis atliekų tvarkymo tikslas – mažinti susidarantių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip pat mažinti gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose. Per pastaruosius metus plėtojama atliekų tvarkymo infrastruktūra davė rezultatų – 2014 m. duomenimis sąvartynuose pašalinta 60 proc. komunalinių atliekų, kai 2011 m. buvo pašalinta 78 proc., 2009 – daugiau kaip 90 proc. Atliekų perdirbimo ir kompostavimo rodikliai taip pat išaugo. Tolimesnė infrastruktūros plėtra leis padidinti popieriaus, metalo, plastiko, stiklo, bioskaidžių atliekų atskirą surinkimą ir užtikrinti atliekų tvarkymo hierarchijos įgyvendinimą, kuris atitiktų Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnį, bei įsisavinti visuomenei priimtinas priemones dėl atskiro atliekų surinkimo. Esminį vaidmenį ilgalaikiams tikslams pasiekti turės 2015 – 2016 metais pradėję veikti apie 1 mln. tonų pajėgumų mišrių komunalinių atliekų mechaninio ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai, kuriuose iš mišraus atliekų srauto išskiriama ir apdorojama biologiškai skaidžių atliekų dalis (su priemaišomis), taip pat išskiriamos antrinės žaliavos ir perdirbti netinkamos, tačiau energinę vertę turinčios atliekos. Po šio rūšiavimo likusios, netinkamos perdirbti energinę vertę turinčios komunalinės atliekos bus naudojamos energijai gauti bendro deginimo įrenginyje Klaipėdoje ir planuojamame statyti atliekų deginimo įrenginyje Vilniuje. Prognozuojama, kad 2020 m. bus surinkta 1,4 mln. t komunalinių atliekų, o mechaninio ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose po mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo likusių, perdirbti ir pakartotinai naudoti netinkamų, bet energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų per metus susidarys apie 540 tūkst. t. Atsižvelgiant į energinę vertę turinčių komunalinių atliekų, likusių po rūšiavimo ir netinkamų perdirbti, kiekio prognozes ir šiuo metu veikiančio įrenginio Klaipėdoje pajėgumus (180 tūkst. t/m), planuojama, kad įrenginyje Vilniuje galėtų būti sudeginta iki 160 tūkst. tonų po rūšiavimo likusių netinkamų perdirbti energinę vertę turinčių komunalinių atliekų per metus. Deginant atliekas didelio naudingumo kogeneracijos įrenginyje atgautoji energija būtų paverčiama šiluma, kuri būtų naudingai tiekama į miestų centralizuoto šilumos tiekimo tinklus, o pagaminama elektros energija – į nacionalinį elektros energijos tiekimo tinklą.

Atliekų naudojimo energijos gamybai įrenginiai yra trūkstama techninė atliekų tvarkymo sistemos grandis, kuri sudarytų prielaidas tvarkyti atliekas vadovaujantis atliekų hierarchijos principais – t. y. pakartotinai naudoti ir perdirbti netinkamas komunalines atliekas, turinčias energinę vertę kitaip naudoti, deginti atgaunant energiją, vietoje šalinimo sąvartynuose, taip padidinant racionalų išteklių

naudojimą. Atgavus energiją iš atliekų, tik nedidelė dalis pelenų (lakiųjų) negali būti panaudojami kaip žaliava civilinėje statyboje (kelių įrengimui ir kt.). Atliekų naudojimo energijai gaminti įrenginiai statomi siekiant maksimaliai efektyvaus ir ekonomiškai pagrįsto atliekų tvarkymo Lietuvoje ir mažinti iškastinio įvežtinio kuro naudojimą, taip prisidedant prie energetinės nepriklausomybės didinimo.

Kaip ir buvo planuota, 4 teminio tikslo siekiama įgyvendinant biokuro projektą, prie šio teminio tikslo netiesiogiai prisidėtų atliekų projektas. 2014 m. centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos kuro balanse 47 proc. vis dar užima brangesnės importuojamos gamtinės dujos. Vilniuje ir Kaune suvartojama beveik 50 proc. visos centralizuotai vartotojams tiekiamos šilumos. Tačiau Vilniuje AEI dalis šilumos gamybos kuro balanse 2014 m. siekia 32 proc. Todėl Vilniuje tikslinga kuo didesnę dalį centralizuotai tiekiamos šilumos ir elektros gamybai naudojamų importuojamų dujų pakeisti biokuru ir kitais energijos ištekliais – atliekomis. Centralizuoto šilumos tiekimo sistemose Vilniuje ir Kaune yra didžiausias didelio naudingumo kogeneracijos panaudojimo potencialas. Nauji kogeneracijos pajėgumai Vilniuje, naudojantys netinkamas perdirbti ir pakartotinai naudoti, energinę vertę turinčias atliekas ir AIE padėtų mažinti energetinį skurdą šalyje, nes ženkliai sumažėtų importuojamų gamtinių dujų apimtys.

Efektyviausias būdas užtikrinti atliekų tvarkymo sistemos ir energijos gamybos efektyvumo poreikius yra panaudoti atliekas kaip energijos išteklių. **Todėl planuojama naujai statomame Vilniaus kogeneracijos įrenginyje naudoti po rūšiavimo likusias, perdirbti ir pakartotinai naudoti netinkamas komunalines atliekas.** Tai prisidės prie Veiksmų programos 5 prioriteto uždavinio – kuo daugiau sumažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį. Planuojama, kad tik įrengus papildomus atliekų deginimo pajėgumus ir išsprendus likusių pelenų naudojimo klausimą, bus įmanoma pasiekti ES žiedinės ekonomikos tikslo – iki 2030 metų laipsniškai sumažinti komunalinių atliekų šalinimą sąvartynuose.

Todėl pakeitimu siūloma didelio naudingumo kogeneracijos pajėgumų kūrimui Vilniuje skirtas investicijas perkelti iš 4 prioriteto į 5 prioritetą (atitinkamai investicijas iš 4 teminio tikslo nukreipti į 6 teminį tikslą)

Siūlomas pakeitimas atitinka Lietuvos valstybinį atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą, nustatantį strateginius atliekų tvarkymo tikslus, uždavinius ir priemones tų tikslų pasiekimui, kuriame nurodytas konkretus uždavinys mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, sukuriant komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus Vilniaus mieste.

Siūlomas pakeitimas taip pat prisidės prie Lietuvos energetinės nepriklausomybės, užtikrins galimybę laisvai pasirinkti energijos išteklių rūšį ir jų tiekimo šaltinius, labiausiai atitinkančius valstybės energetinio saugumo poreikius. Energijos išteklių struktūros pakeitimas nuosekliai mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro ir sukuriant alternatyvius energetinių išteklių tiekėjus užtikrins šalies energetinį saugumą ir darnią energetikos sektoriaus plėtrą.

Siūlomas pakeitimas teigiamai įtakos šiuos Veiksmų programoje numatytus tikslus: padėti tolygiai vystytis šalies regionams, pagerinti importo–eksporto balansą, prisidėti prie darnios centralizuoto šilumos tiekimo sektoriaus plėtos bei šilumos kainų ir socialinės atskirties mažinimo.

Siūlomu pakeitimu Partnerystės sutartyje yra koreguojama klimato kaitos tikslams numatyta lėšų suma atsižvelgiant į Veiksmų programoje atliekamus pakeitimus ir į Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programoje, patvirtintoje Europos Komisijos 2015 m. rugpjūčio 17 d. sprendimu Nr. C(2015)5897 (toliau – Žuvininkystės veiksmų programa) ir Lietuvos kaimo plėtos 2014–2020 m. programoje (toliau – Kaimo plėtos programa), patvirtintoje Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842 ir pakeitimu, patvirtintu Europos Komisijos 2016 m. vasario 10 d. sprendimu Nr. C(2016)923 numatytas lėšas klimato kaitos tikslams pasiekti.

2. Siūlomo pakeitimo indėlis siekiant Europos Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo

strategijos tikslų.

Siūlomo pakeitimo investicijų pokytis neįtakos prisidėjimo prie anksčiau numatyto ketvirto teminio tikslo pasiekimo rezultato – kaip ir anksčiau numatyta – Lietuvoje atsinaujinančių energijos išteklių dalis iki 2020 metų bendrame galutiniame energijos suvartojimo balanse padidės iki 23 procentų ir, tikėtina, išliks stabili (nesumažės).

Siūlomu pakeitimu investicijų pokytis padidins prisidėjimą prie šešto teminio tikslo įgyvendinimo, siekiant tausaus gamtos išteklių naudojimo. Energetinę vertę turinčias komunalines atliekas, netinkamas pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui, bus siekiama panaudoti energijai gauti kuriant didelio naudingumo kogeneracijos pajėgumus, taip sumažinant sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį.

Todėl siūlomas pakeitimas prisidės prie Europos Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos tikslo „Klimato kaita ir energetikos tvarumas“ ir pavyzdinės iniciatyvos „Tausiai išteklius naudojanti Europa“.

Pakeitimas taip pat prisidės prie Europos Energetikos sąjungos strateginio plano ([Http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2016_env_086_waste_to_energy_en.pdf](http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2016_env_086_waste_to_energy_en.pdf)) įgyvendinimo, siekiant pažaboti aukštą sąvartynuose šalinamų atliekų dalį, numatant galimybes išgauti energiją iš netinkamų perdirbti atliekų, taip prisidėti prie energetinio saugumo ES.

3. Siūlomo pakeitimo indėlis siekiant numatytų Partnerystės sutarties ir Veiksmų programos tikslų ir prioritetų.

Siūlomas pakeitimas Partnerystės sutartyje ir Veiksmų programoje numatytų tikslų ir prioritetų neiškreipia, 4 teminio tikslo rezultatams įtakos neturės, o 6 teminio tikslo rezultatai padidės, t.y. bus labiau sumažintas atliekų šalinimas sąvartynuose. Siekiant spręsti energijos efektyvumo ir energijos gamybos iš atliekų iššūkius, būtina derinti 4 ir 6 teminių tikslų siekimo priemones finansuojant didelio naudingumo kogeneracijos pajėgumų kūrimo veiklas ir taip įgyvendinti integruotu požiūriu pagrįstus projektus.

4. Siūlomo pakeitimo įtaka Veiksmų programos stebėsenos rodikliams, jų pasiekimui ir veiklos peržiūros rodiklių pasiekimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, vykdymui.

Siūlomas pakeitimas yra susijęs su Veiksmų programos stebėsenos rodiklių keitimu, t. y. mažinamas 4 prioriteto rodiklis „Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pajėgumai“ iki ~~316–467~~ MW (vietoj 700 MW) ir atitinkamai mažinamas rodiklis „Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimas“ iki ~~400-000~~430 000 t CO₂ ekvivalentu (vietoj 600 000 t CO₂ ekvivalentu). Gamybos pajėgumų rodikliai mažinami dėl kelių priežasčių: i) šiuo pakeitimu atliekami atsinaujinančių išteklių naudojimo srities rodiklių pokyčiai dėl Vilniaus kogeneracinės elektrinės pajėgumų sumažėjimo perkeliant dalį investicijų (didelio efektyvumo atliekų deginimo įėgainės investicijas) į penktą prioritetą; ii) Vilniuje nerekonstruojami, naudojant ES paramą, esami kogeneraciniai šilumos ir elektros gamybos pajėgumai; iii) Vilniuje statomų naujų kogeneracijos įrenginių, gaminančių energiją iš AEI, galia optimizuota atsižvelgiant naudingosios šilumos paklausą. Sumažintų rodiklių bus siekiama šiomis veiklomis: i) AEI plėtra efektyviai šilumos ir elektros gamybai kogeneracinėje elektrinėje Vilniuje; ii) nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas (kituose Lietuvos miestuose); iii) esamų iškastinį kurą naudojančių katilinių modernizavimas ar naujų statyba, įrengiant naujus biokurą naudojančius katilus. ~~Kauno mieste su ES parama nevystomi centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai įrengiami (rekonstruoti arba nauji) kogeneracinių įrenginių, gaminančių energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, pajėgumai.~~—Šių produkto rodiklių siektinų reikšmių sumažėjimas rezultato rodikliui „Atsinaujinančių išteklių energijos dalis galutiniame energijos balanse – 23 proc. 2023 metais“ įtakos neturės ir bus pasiektas. Atsižvelgiant į tai, kad investicijos ir naujų pajėgumų sukūrimas perkeliamas iš ketvirto prioriteto į penktą, todėl 4 prioritete lieka sukurti 70 MW elektros ir 158 MW šiluminės energijos į tinklą pajėgumai Vilniuje bei planuojamas bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimas ~~400-000~~430 000 t CO₂ ekvivalentu. Atsižvelgiant į tai, kad

lėšos (ir projektas) perkeliama iš 4 (4 Veiksmų programos prioriteto) teminio tikslo į 6 teminių tikslą (5 Veiksmų programos prioriteta), šeštame teminiame tikslu energijos gamybos pajėgumų rodiklis ir bendras metinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimo rodiklis nenustatomas. 5 veiksmų programos prioritete nustatomas naujas produkto rodiklis atliekų tvarkymo srityje „Sukurti komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai iki 160 000 t per metus“, t. y. Vilniaus atliekų deginimo jėgainėje bus sudeginta iki 160 000 t atliekų per metus. Šių atliekų tvarkymo pajėgumų sukūrimas turės tiesioginę įtaką rezultato rodiklio „Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis – 35 proc. 2023 metais“ pagerinimui, numatant reikšmę 2023 m. – 30 proc.

Veiksmų programos 4 prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas keičiamas sumažinant produkto rodiklio „Papildomi atsinaujinančių išteklių energijos gamybai pajėgumai“ reikšmę iki ~~316~~–467 MW vietoj 700 MW, papildant lentelę produkto rodikliu „modernizuoti centralizuoto šilumos tiekimo tinklai“ su tarpine reikšme 2018 m. – 150 km, siektina reikšme 2023 m. – 600 km, siekiant užtikrinti pakankamą rodiklių svorį prioriteto įgyvendinimo eigai stebėti (kai lėšos rodikliams pasiekti sudaro ne mažiau kaip 50 proc. prioritetui numatytų fondo lėšų).

Veiksmų programos 5 prioriteto veiklos rezultatų peržiūros planas keičiamas papildant produkto rodikliu „Sukurti komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai“ su siektina reikšme 2023 m. – 160 000 t per metus, numatant įgyvendinimo žingsnį „Projektų finansavimo ir administravimo sutartyse suplanuota produkto rodiklio „Sukurti komunalinių atliekų panaudojimo energijai gauti pajėgumai“ reikšmė“ 2018 metais. Atsižvelgiant į tai, kad su šiuo rodikliu išdidinamas bendras rodiklių svoris (61 proc.), atsisakoma veiklos rezultatų peržiūros plane rodiklio „Sukurti /pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai“ (svoris 8 proc.).

5. Siūlomo pakeitimo poveikis Veiksmų programos finansavimo planui (lėšų paskirstymui pagal Veiksmų programos prioritetus), išlaidų pasiskirstymui pagal išlaidų kategorijas nustatytas Veiksmų programoje.

Siūlomas pakeitimas įtakos Veiksmų programos finansavimo planą (lėšų paskirstymą pagal Veiksmų programos prioritetus): 67,4 mln. EUR Sanglaudos fondo (išlaidų kategorija „Atsinaujinančioji energija: biomasė“) ir 11,9 mln. EUR privačių lėšų perkeliama iš Veiksmų programos 4 prioriteto (4.1.1 uždavinys) į Veiksmų programos 5 prioritetą (5.2.1 uždavinys, 6 teminis tikslas) (išlaidų kategorija „Buitinių atliekų tvarkymas (įskaitant mechaninio ir biologinio apdorojimo, terminio apdorojimo, deginimo ir sąvartynų priemones“).

6. Siūlomo pakeitimo poveikis Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų panaudojimui ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų naudojimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, vykdymui atsižvelgiant į planuojamą pasiekti rodiklių pokyčius.

Siūlomas pakeitimas įtakos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų panaudojimo ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų naudojimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, vykdymą: bus patikslintos Veiksmų programos 4 ir 5 prioritetų bendros vertės pagal ministerijas ir peržiūrėtas šių pakeitimų poveikis ES fondų lėšų panaudojimo metinėms sumoms.

7. Siūlomo pakeitimo poveikis Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, nacionalinių lėšų ir veiklos lėšų rezervo paskirstymui Veiksmų programos prioritetams įgyvendinti, kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

Siūlomas pakeitimas turės poveikį Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, nacionalinių lėšų ir veiklos lėšų rezervo paskirstymui Veiksmų programos prioritetams įgyvendinti, kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, kadangi turi būti patikslintas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, nacionalinių lėšų ir veiklos lėšų rezervo paskirstymas pagal ministerijas, Veiksmų programos prioritetus ir fondus.

8. Siūlomo pakeitimo poveikio analizė (nurodoma esama situacija, numatomas (-i) pokytis (-čiai) ir tikėtinas jo (jų) poveikis).

Siūlomu pakeitimu bus užtikrintas atliekų tvarkymo sistemos efektyvumas – bus didesne dalimi

sumažintas atliekų šalinimas sąvartynuose, tai leis pasiekti ES žiedinės ekonomikos numatytus uždavinius. Taip pat bus užtikrintas šalies energetinis saugumas ir darni energetikos sektoriaus plėtra.